

EIROPAS LĪGUMS PAR ATBILDĪBAS PAR BĒGĻIEM PĀREJU

European Agreement on Transfer of Responsibility for Refugees
Strasbūra, 1980.gada 16.oktobris

Šo Konvenciju parakstījušās Eiropas Padomes dalībvalstis,

uzskatot, ka Eiropas Padomes mērķis ir sasniegt lielāku vienotību starp tās dalībvalstīm;

vēloties tālāk uzlabot bēgļu stāvokli Eiropas Padomes dalībvalstīs;

alkstot sekmēt 1951.gada 28.jūlija Konvencijas par bēgļu statusu 28.panta un tās Pielikuma 6. un 11.daļas piemērošanu, īpaši, kas attiecas uz situāciju, kad bēglis ir likumīgi apmeties uz dzīvi citas Līgumslēdzējas Puses teritorijā;

rūpējoties īpaši par nosacījumu noteikšanu, humānā un liberālā garā, kuros atbildība par ceļošanas dokumenta izdošanu pāriet no vienas līgumslēdzējas puses uz otru;

uzskatot, ka šo jautājumu ir vēlams vienveidīgi risināt visās Eiropas Padomes dalībvalstīs,

ir vienojušās par sekojošo:

1.pants

Šī Līguma mērķiem:

a. "bēglis"

ir persona, uz kuru attiecas 1951.gada 28.jūlija Konvencija par bēgļu statusu vai 1967.gada 31.janvāra Protokols par bēgļu statusu;

b. "ceļošanas dokuments"

ir dokuments, kas izdots, pamatojoties uz iepriekš minēto Konvenciju;

c. "pirmā valsts"

nozīmē valsti, šī Līguma Pusi, kas ir izdevusi ceļošanas dokumentu;

d. "otrā valsts"

nozīmē otru valsti, šī Līguma Pusi, kurā atrodas bēglis, kam ir pirmajā valstī izdots ceļošanas dokuments.

2.pants

1. Atbildība ir uzskatāma par pārgājušu, beidzoties divu gadu termiņam no faktiskas un ilgstošas uzturēšanās otrajā valstī ar tās iestāžu piekrišanu, vai ātrāk, ja otrā valsts ir atļāvusi bēglim palikt tās teritorijā vai nu pastāvīgi, vai uz laiku, kas pārsniedz ceļošanas dokumenta derīguma termiņu. Šis divu gadu periods sākas no brīža, kad

bēglis ir uzņemts otrās valsts teritorijā, vai, ja šādu datumu noteikt nav iespējams, tad no brīža, kad viņš ir pieteicies otrās valsts varas iestādēm.

2. Aprēķinot šī panta 1.daļā noteikto laika periodu:

a. uzturēšanās, kas atļautas studijām, apmācībai vai medicīniskās aprūpes mērķiem, netiek ņemtas vērā;

b. laiks, ko bēglis pavadījis ieslodzījumā sakarā ar notiesāšanu krimināllietā, netiek ņemts vērā;

c. laika posmi, kuros bēglim ir atļauts palikt otrās valsts teritorijā sakarā ar apelāciju par lēmumu atteikt uzturēšanos vai par izraidīšanu no teritorijas, tiek ņemti vērā tikai gadījumā, ja lēmums par apelācijas sūdzību ir bijis bēglim labvēlīgs;

d. laika posmi, kad bēglis otrās valsts teritoriju atstāj uz laiku, ne ilgāku par trīs mēnešiem pēc kārtas vai, ja tas notiek vairākkārt, uz ne vairāk kā sešiem mēnešiem, kopā ņemot, tiek ņemti vērā, un netiek uzskatīts, ka šāda prombūtne ir pārtraukusi vai apturējusi uzturēšanos.

3. Atbildība tiek uzskatīta par pārgājušu arī tad, ja bēgļa atpakaļuzņemšana pirmajā valstī nevar vairs tikt pieprasīta saskaņā ar 4.pantu.

3.pants

1. Līdz atbildības pārejas datumam ceļošanas dokuments ir jāpagarina vai jāatjauno pirmajai valstij.

2. Bēglim nedrīkst pieprasīt atstāt otro valsti, lai iegūtu sava ceļošanas dokumenta pagarinājumu vai atjaunošanu, un šai nolūkā viņš var vērsties pirmās valsts diplomātiskajās iestādēs vai pie tās konsulārajām amatpersonām.

4.pants

1. Tik ilgi, kamēr atbildības pāreja nav notikusi saskaņā ar 2.panta 1.un 2.daļu, bēglis ir jāuzņem atpakaļ pirmās valsts teritorijā jebkurā laikā, pat pēc ceļošanas dokumenta derīguma termiņa beigām. Pēdējā gadījumā atpakaļuzņemšanai jānotiek pēc otrās valsts vienkārša pieprasījuma, ar nosacījumu, ka pieprasījums ir izteikts sešu mēnešu laikā pēc ceļošanas dokumenta derīguma termiņa beigām.

2. Ja otrās valsts varas iestādēm nav zināma bēgļa atrašanās vieta un šī iemesla dēļ tās nespēj izteikt 1.daļā minēto pieprasījumu sešu mēnešu laikā pēc ceļošanas dokumenta derīguma termiņa beigām, šāds lūgums ir jāizsaka sešu mēnešu laikā pēc tam, kad otrajai valstij ir kļuvusi zināma bēgļa atrašanās vieta, taču jebkurā gadījumā - ne vēlāk kā divus gadus pēc ceļošanas dokumenta derīguma termiņa beigām.

5.pants

1. No atbildības pārejas brīža:

a. beidzas pirmās valsts pienākums pagarināt vai atjaunot bēgļa ceļošanas dokumentu;

b. otrā valsts kļūst atbildīga par jauna ceļošanas dokumenta izsniegšanu bēglim.

2. Otrajai valstij ir jāinformē pirmā valsts par to, ka ir notikusi atbildības pāreja.

6.pants

Pēc atbildības pārejas datuma otrajai valstij ģimenes apvienošanas un humānu interešu vārdā jāsekmē bēgļa laulātā un nepilngadīgo vai apgādājamo bērnu uzņemšana savā teritorijā.

7.pants

Pušu attiecīgās iestādes var tieši sazināties viena ar otru saistībā ar šī Līguma piemērošanu. Katrai valstij, izsakot savu piekrišanu pievienoties šim Līgumam, ir jāmin šīs iestādes paziņojumā, kas adresēts Eiropas Padomes ģenerālsekretāram.

8. pants

1. Nekas šajā Līgumā nedrīkst mazināt jebkuras tiesības vai labumus, kas bēgļiem ir vai tiks piešķirti neatkarīgi no šī Līguma.

2. Nevienam no šī Līguma pantiem nedrīkst iztulkot kā tādu, kas kavē Pusi attiecināt šī Līguma labumus uz personām, kuras neatbilst noteiktajām prasībām.

3. To starp Pusēm noslēgto divpusējo līgumu noteikumi attiecībā uz atbildības pāreju par Konvencijas ceļošanas dokumentu izdošanu vai attiecībā uz bēgļu atpakaļuzņemšanu šādas pārejas neesamības gadījumā no brīža, kad starp šīm Pusēm stājas spēkā šis Līgums, nav piemērojami. Tomēr tas neietekmē tās tiesības un labumus, ko bēgļi saskaņā ar šādiem līgumiem jau ir ieguvuši vai iegūst.

9.pants

1. Šis Līgums ir atklāts parakstīšanai Eiropas Padomes dalībvalstīm, kas var izteikt savu piekrišanu tikt ar to saistītām:

a. parakstot to bez atrunas attiecībā uz ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu, vai

b. parakstot to ar atrunu attiecībā uz ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu, kam seko ratifikācija, pieņemšana vai apstiprināšana.

2. Ratifikācijas raksti, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenti tiek nodoti glabāšanā Eiropas Padomes ģenerālsekretāram.

10.pants

1. Šis Līgums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko pēc viena mēneša termiņa beigām pēc tam, kad divas Eiropas Padomes dalībvalstis ir izteikušas savu piekrišanu tikt saistītām ar šo Līgumu saskaņā ar 9.panta noteikumiem.

2. Attiecībā uz jebkuru dalībvalsti, kas vēlāk izsaka piekrišanu tikt ar to saistīta , Līgums stājas spēkā pirmajā tā mēneša dienā, kas seko pēc tam, kad pagājis viens mēnesis pēc parakstīšanas dienas vai ratifikācijas raksta vai pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenta nodošanas glabāšanā.

11.pants

1. Pēc šī Līguma spēkā stāšanās Eiropas Padomes Ministru komiteja var uzaicināt jebkuru valsti, kas nav Eiropas Padomes dalībvalsts, bet kura ir 1951.gada 28.jūlija Konvencijas par bēgļu statusu vai 1967.gada 31.janvāra Protokola par bēgļu statusu dalībniece, pievienoties šim Līgumam. Šāds lēmums par uzaicināšanu ir jāpieņem ar Statūtu 20.d.pantā noteikto vairākumu, un to dalībvalstu pārstāvju vienbalsīgu balsojumu, kam ir tiesības piedalīties komitejas darbā.

2. Attiecībā uz jebkuru pievienojušos valsti Līgums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko pēc viena mēneša termiņa beigām pēc pievienošanās dokumenta nodošanas glabāšanā Eiropas Padomes ģenerālsekretāram.

12.pants

1. Jebkura valsts parakstīšanas laikā vai iesniedzot ratifikācijas rakstu vai pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentu, var noteikt teritoriju vai teritorijas, uz kurām šis Līgums ir attiecināms.

2. Jebkura valsts var vēlāk jebkurā laikā ar Eiropas Padomes ģenerālsekretāram adresētu deklarāciju attiecināt šī Līguma piemērošanu uz šajā deklarācijā minēto teritoriju. Attiecībā uz šādu teritoriju Konvencija stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko pēc viena mēneša termiņa beigām pēc tam, kad Eiropas Padomes ģenerālsekretārs ir šādu deklarāciju saņēmis.

3. Jebkura deklarācija, kas izdarīta saskaņā ar divām iepriekšējām daļām var - attiecībā uz šādā deklarācijā minēto teritoriju - tikt atsaukta ar ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu. Atsaukums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ir beidzies sešu mēnešu termiņš, kopš ģenerālsekretārs šādu paziņojumu ir saņēmis.

13.pants

Ar atkāpi attiecībā uz 12.panta noteikumiem, šis Līgums piemērojams jebkurai Līguma dalībvalstij, ievērojot tos pašus ierobežojumus un atrunas attiecībā uz tās saistībām saskaņā ar 1951.gada 28.jūlija Konvenciju par bēgļu statusu vai 1967.gada 31.janvāra Protokolu par bēgļu statusu.

14.pants

1. Jebkura valsts parakstīšanas laikā vai iesniedzot ratifikācijas rakstu vai pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumentu, var paziņot, ka tā izmantos vienu vai abas šī Līguma pielikumā minētās atrunas. Nekādas citas atrunas nav pieļaujamas.

2. Jebkura šī Līguma dalībvalsts, kas izdarījusi atrunu saskaņā ar iepriekšējo daļu, var pilnībā vai daļēji to atsaukt ar Eiropas Padomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu. Atsaukums stājas spēkā dienā, kad ģenerālsekretārs ir to saņēmis.

3. Puse, kas ir izdarījusi atrunu attiecībā uz jebkuru šī Līguma noteikumu, nedrīkst šī paša noteikuma piemērošanu pieprasīt no otras Puses; tomēr Puse, ja tās atruna ir daļēja vai nosacīta, var šāda noteikuma piemērošanu pieprasīt tiktāl, ciktāl tā pati ir to pieņēmusi.

15.pants

1. Problēmas, kas rodas sakarā ar šī Līguma interpretāciju un piemērošanu, tiks atrisinātas ar tiešām konsultācijām starp attiecīgajām administratīvajām iestādēm un nepieciešamības gadījumā pa diplomātiskajiem kanāliem.

2. Jebkuras domstarpības starp Pusēm sakarā ar šīs Konvencijas interpretāciju vai piemērošanu, kuras nav bijis iespējams atrisināt pārrunu vai citā ceļā, pēc vienas strīdus puses lūguma tiek nodotas šķīrējtiesai. Katra puse nosauc vienu arbitru, un abi arbitri ieceļ tiesnesi. Ja kāda puse nav iecēlusi arbitru trīs mēnešu laikā pēc lūguma lietu nodot šķīrējtiesai, pēc otras puses lūguma to ieceļ Eiropas Cilvēktiesību tiesas prezidents. Ja pēdējais ir vienas no strīdus pusēm pilsonis, šis pienākums pāriet Tiesas viceprezidentam, vai, ja viceprezidents ir vienas strīdus puses pilsonis, vecākajam no Tiesas tiesnešiem, kas nav nevienas strīdus puses pilsonis. Tāda pati procedūra tiek ievērota, ja arbitri nevar vienoties par tiesnesi. Šķīrējtiesa pati nosaka savu procesu. Tās lēmumi tiek pieņemti ar balsu vairākumu. Tās lēmums ir galīgs.

16.pants

1. Ikviens Puse var jebkurā laikā denonsēt šo Līgumu ar Eiropas Padomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu.

2. Šāda denonsācija stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kas seko pēc sešu mēnešu termiņa beigām pēc tam, kad ģenerālsekretārs šādu paziņojumu saņēmis.

3. Tiesības un labumus, ko bēgļi ieguvuši vai kas tiek iegūti saskaņā ar šo Līgumu, šī Līguma denonsēšana neietekmē.

17.pants

EP Ģenerālsekretārs paziņo Eiropas Padomes dalībvalstīm un jebkurai valstij, kas šim Līgumam pievienojusies, par:

- a. katru parakstīšanu;
- b. katra ratifikācijas raksta, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās dokumenta nodošanu glabāšanā;
- c. katru šī Līguma spēkā stāšanās datumu saskaņā ar 10., 11. un 12.pantu;
- d. jebkuru citu aktu, paziņojumu vai saraksti saistībā ar šo Līgumu.

Apstiprinot to, apakšā parakstījušies attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Parakstīts Strasbūrā 1980.gada 16.oktobrī, angļu un franču valodā, abiem tekstiem esot vienlīdz autentiskiem, vienā eksemplārā, kas tiek glabāts Eiropas Padomes arhīvā. Eiropas Padomes ģenerālsekretārs izsūta apstiprinātas kopijas katrai Eiropas Padomes dalībvalstij un katrai valstij, kas uzaicināta pievienoties šai Konvencijai.

PIELIKUMS

Atrunas

Saskaņā ar šīs Konvencijas 14.panta 1.daļu, ikviena valsts var paziņot, ka:

1. tiktāl, ciktāl tas uz to attiecas, atbildības pāreja saskaņā ar 2.panta 1.daļu nenotiks tādēļ, ka valsts vienīgi studiju vai apmācības nolūkā ir ļāvusi bēglim palikt savā teritorijā laiku, kas pārsniedz ceļošanas dokumenta derīguma termiņu;
2. tā nepieņems atpakaļuzņemšanas lūgumu, kas izteikts, pamatojoties uz 4.panta 2.daļas noteikumiem.